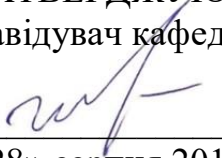

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»**

Кафедра публічного управління та права

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри**

Н.О.Шевченко
«28» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»

**Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)**

Дніпро – 2019

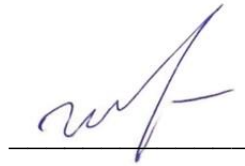
Робоча програма дисципліни «Теорія та історія державного управління» для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Розробник: Шевченко Н.О., кафедра публічного управління та права.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та права

Протокол №1 від 28 серпня 2019 року

Завідувач кафедри публічного
управління та права

Н.О. Шевченко

«28» серпня 2019 року

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість: кредитів – 4	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова
Загальна кількість годин – 120		Рік підготовки: 1-й
		Семестр 1-й
З них годин для заочної форми навчання: аудиторних — 14 самостійної роботи здобувача – 106	Освітній рівень: магістр Кваліфікація: магістр з публічного управління і адміністрування	Лекції 8 год.
		Практичні, семінарські 6 год.
		Лабораторні -
		Самостійна робота 106 год.
		Вид контролю: <i>Іспит</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та історія державного управління» є оволодіння базовими знаннями щодо теоретичних та практичних аспектів здійснення державної влади та держави формування на цій основі відповідних вмінь та навичок. та державного управління.

Предметом навчальної дисципліни «Теорія та історія державного управління» є основні характеристики державного управління як складного соціального явища, загальні закономірності взаємодії соціальних об'єктів в процесі формування та реалізації державно-управлінських впливів, обумовленість та напрями еволюції державного управління.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія та історія державного управління» є :

- визначити сутність держави на сучасному етапі і тенденції її розвитку як суб'єкта управління;
- розкрити методи державного управління та механізми їх застосування в сучасних умовах;
- ознайомити з історією становлення та процесом еволюції державного управління в Україні;
- визначити чинники, що значною мірою обумовлюють сучасний стан державного управління в Україні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Теорія та історія державного управління» студент повинен досягти таких результатів навчання (компетентностей):

Програмні компетентності

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання.

Здатність надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Здатність виявляти наукову сутність проблем у професійній сфері, знаходити адекватні шляхи щодо їх розв'язання.

Програмні результати навчання

Знати сучасні підходи до публічного управління та адміністрування.

Уміти застосовувати сучасні моделі управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

Уміти критично осмислювати проблеми та розв'язувати складні завдання у

сфері публічного управління та адміністрування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теорія державного управління

Феномен управління: природа та сутність. Управління як соціальне явище. Теорії управління. Управління як наука. Джерела виникнення науки управління. Класична (традиційна) школа. Школа людських відносин. Приведення в дію — людського фактора. Емпірична школа. Нова школа. Школа — гнучких систем. Розвиток управлінської думки в Україні. Властивості державного управління. Влада і управління. Багатогранність державного управління та різні його тлумачення. Основні характеристики державного управління. Реалізація державного управління в умовах розподілу влади. Специфіка об'єктивних засад і суб'єктивного фактора управління в перехідний період. Керовані об'єкти: поняття, структура, види, самокеровані механізми, організація, об'єктивні закономірності функціонування.

Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Функції та управління державою в умовах ринкової економіки. Вплив видів і форм держави на державне управління. Тенденції розвитку держави як суб'єкта управління. Категорія влади. Державна влада в Україні: сутність, форми, особливості. Органи влади та апарат управління: значення, особливості і функції. Розподіл влад як принцип основ конституційного ладу України. Взаємодія владних структур як умова оптимального функціонування державного механізму. Державне управління як діяльність виконавчорозпорядчого характеру. Державне управління - виконавча діяльність, що здійснюється безпосередньо в процесі державного будівництва. Виконавча влада - необхідний атрибут державно-владного механізму.

Поняття принципу державного управління. Підстави систематизації принципів державного управління. Застосування принципів державного управління: умови раціональності, конструктивності, ефективності. Сутність та співвідношення централізації та децентралізації в державному управлінні. Особливості централізації та децентралізації в окремих сферах державного управління. Принцип демократичного централізму, його плюси і мінуси. Поняття та сутність функцій державного управління. Види функцій державного управління. Організаційно-регулюючі функції управління. Загальна характеристика методів державного управління. Метод управління як сукупність прийомів, засобів управління. Застосування методів управління в діяльності державних службовців.

Теоретичне і практичне значення вивчення досвіду державного управління зарубіжних країн. Особливості державного управління в окремих країнах. Державне управління в зарубіжних країнах і концепція розподілу влади. Проблеми освоєння досвіду управлінської діяльності в зарубіжних державах.

Змістовий модуль 2. Історія державного управління

Практичне значення дослідження історії державного управління. Досвід державно-управлінської діяльності минулих поколінь як джерело і перешкода розвитку. Важливість осмислення етапів, форм та тенденцій розвитку державного управління в Україні. Теоретико-методологічні засади вивчення історії місцевого самоврядування

Організація влади у Київській державі. Територіальна організація управління. Регулювання управлінської діяльності. Галицько-Волинська держава як спадкоємиця управлінських традицій Київської Русі. Організаційна структура державного управління у Великому князівстві Литовському. Адміністративно-територіальний поділ. Зміни в управлінні на українських землях після Люблінської унії 1569 р. Організація управління в самоврядних містах. Роль права в здійсненні державного управління: Литовські статuti (XVI ст.). Організація влади в самоврядній Україні. Центральні і місцеві органи Московської держави та Російської імперії для управління Україною. I і II Малоросійські колегії. Форми державного і місцевого управління на українських землях поза Гетьманщиною.. Уніфікація управління українськими землями після ліквідації полковосотенного устрою. Реорганізація центрального апарату управління в Російській імперії на початку XIX ст. і її вплив на місцеве управління.

Станове самоврядування в під російській Україні. Організація управління Галичиною після її приєднання до Австро-Угорщини. Зміни в організації управління після скасування кріпосного права. Створення Ради міністрів (1861 р.). Взаємовідносини земств і міського самоврядування з органами державного управління на українських землях. Регулювання державного управління. Адміністративно-бюрократичний апарат. Реформа управління на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст.

Структури влади і управління в 1917 р. та Українська Центральна рада і Генеральний секретаріат. Організація державного управління в Україні за гетьманату. Управління в УНР і ЗУНР. Перетворення Рад із структур самоорганізації населення в органи державної влади. Формування організаційної структури державного управління в Радянській Україні. Сутність адміністративно-командної системи. Специфічна роль правового регулювання державного управління. Проблема бюрократизації апарату. Особливості державного управління на західноукраїнських землях у складі Польщі. Управління на Закарпатті. Необхідність формування цілісної системи державного управління після здобуття незалежності. Суперечливі реформи центральних і місцевих органів влади 1992-1995 рр. Конституція України 1996 р. і потреба вдосконалення державного управління. Об'єктивна детермінованість адміністративної реформи в Україні, її завдання і суперечності реалізації

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п,с	лаб	с.р.		л	п,с	лаб	с.р.
<i>Змістовий модуль 1. Теорія державного управління</i>										
Тема 1: Управління як суспільне явище						14	2			12
Тема 2: Держава як суб'єкт управління суспільними процесами						12		2		10
Тема 3: Принципи, функції, методи державного управління, механізми їх прояву і використання.						18	2			16
Тема 4: Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці						16		2		14
Разом за змістовим модулем 1						60	4	4		52
<i>Змістовий модуль 2. Історія державного управління</i>										
Тема 5: Осмислення історичного досвіду державноуправлінської діяльності						14	2			12
Тема 6: Організація державного управління на українських землях (ІХ- початок ХХ ст.).						16				16
Тема 7: Практика державноуправлінської діяльності в Україні						16	2			14
Тема 8: Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності в незалежній Україні.						14		2		12
Разом за змістовим модулем 2						60	4	2		54
Усього годин						120	8	6		106

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Управління як суспільне явище	2
2	Принципи, функції, методи державного управління, механізми їх прояву і використання.	2
3	Осмислення історичного досвіду державноуправлінської діяльності	2
4	Практика державноуправлінської діяльності в Україні	2
	Разом	8

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Держава як суб'єкт управління суспільними процесами 1. Сутність сучасної держави. 2. Основні риси держави. 3. Функції та управління державою в умовах ринкової економіки. 4. Вплив видів і форм держави на державне управління. 5. Тенденції розвитку держави як суб'єкта управління.	2
2	Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці 1. Теоретичне і практичне значення вивчення досвіду державного управління зарубіжних країн. 2. Особливості державного управління в окремих країнах. 3. Державне управління в зарубіжних країнах і концепція розподілу влади. 4. Проблеми освоєння досвіду управлінської діяльності в зарубіжних державах.	2
3	Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності в незалежній Україні. 1. Історія становлення і розвитку української державності 2. Основні етапи розвитку українського державного управління 3. Становлення державного управління незалежної України	2
	Разом	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1: Управління як суспільне явище	12
2	Тема 2: Держава як суб'єкт управління суспільними процесами	10
3	Тема 3: Принципи, функції, методи державного управління, механізми їх прояву і використання.	16
4	Тема 4: Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці	14
5	Тема 5: Осмислення історичного досвіду державноуправлінської діяльності	12
6	Тема 6: Організація державного управління на українських землях (IX- початок XX ст.).	16
7	Тема 7: Практика державноуправлінської діяльності в Україні	14
8	Тема 8: Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності в незалежній Україні.	12
	Разом	106

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (далі ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни, дозволяє здобувачам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ.

Мета ІНДЗ: засвоєння слухачами основного матеріалу дисципліни та опанування форм самостійної науково-дослідної роботи.

Зміст ІНДЗ: відображає зміст тем дисципліни.

Вид ІНДЗ: тематичне есе.

9. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний метод (інформаційно-рецептивний) – лекції, ознайомлення з навчальною та методичною літературою.
2. Репродуктивний метод – застосування вивченого на основі зразка або правила (різноманітні вправи, практичні роботи, різні форми самоконтролю).
3. Метод проблемного викладу – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів.
4. Частково-пошуковий, (евристичний) метод – організація активного пошуку рішення висунутих у навчанні пізнавальних завдань. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах.

5. Дослідницький метод передбачає виконання завдань з усіма елементами самостійного дослідницького процесу (постановка завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання).

10. Методи контролю

Система оцінювання знань та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять.

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи.

Проміжний контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного контролю визначається рівень знань здобувачів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді усного іспиту за допомогою білетів, кожний з яких містить три теоретичних запитання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль та самостійна робота								Іспит	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4		
7	7	8	8	7	7	8	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C	задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

При оцінюванні знань і вмінь викладач дотримується таких правил:

Оцінка "5" (відмінно) - навчальний матеріал засвоєно у повному обсязі, здобувач володіє необхідними знаннями і вміннями. Здобувач точно формулює думки і обґрунтовує їх, послідовно, зв'язано викладає матеріал, ілюструє теоретичні знання, наводить приклади, аналізує, грамотно оформлює свою відповідь.

Оцінка "4" (добре) - відповідь здобувача виявляє розуміння матеріалу, правильне застосування знань і вмінь, необхідних для відповіді, але містять окремі незначні помилки і невеликі неточності.

Оцінка "3" (задовільно) - здобувач володіє знаннями і вміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а вміння проявляються слабо. У засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності, відповіді неглибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка. При викладенні матеріалу відсутня послідовність і чіткість, мова бідна.

Оцінка "2" (незадовільно) - головний зміст навчального матеріалу не засвоєний, основні вміння не проявлені. Здобувач не відповідає, або відповідь виявляє відсутність необхідних знань і вмінь, містить помилки, які спотворюють зміст навчального матеріалу.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

- понад 89% правильних відповідей – “відмінно”;
- 75 – 81% правильних відповідей – “добре”;
- 60 – 74 % правильних відповідей – “задовільно”;
- менше 60% - “незадовільно”.

9. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій
2. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять.
3. Методичні рекомендації для СРС

10. Рекомендована література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. - К.: Україна, 1996. - 119 с.

2. Державне управління в Україні: Навчальний посібник / За заг. ред. д.ю.н., проф. В.Б. Авер'янова. –К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 1999 –265 с. [Ел. ресурс].- Режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/692/3/>

3. Державне управління: Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко; За ред. А.Ф. Мельник. — К.: Знання-Прес, 2003. — 343 с.

4. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.1./ за заг. ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина. - К.: Ін-Юре, 2000.- 646 с.

5. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.2./ за заг. ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина. - К.: Ін-Юре, 2000.- 577с.

6. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011.Т. 3 : Історія державного управління / наук.-ред. колегія :А. М. Михненко (співголова), М. М. Білинська (співголова) та ін. – 2011. – 788 с. [Ел. ресурс].- Режим доступу: <http://212.111.196.8:8081/ndi/encyclopedia/default.aspx>

11. Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.

2. Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: rada.gov.ua/.